དམངས་ཕན་ཁྲིམས་སྐྱོང་། 2026ལོའི་ཟླ་5ཚེས་26 6

ཇུས་འགོད་པ།ཚེ་སྒྲོན།རྩོམ་སྒྲིག་པ།བུ་ཆུང་།

ས་བབ་སྨི་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཡོད་་
པའི་མཐའ་མཚམས་འབྲོག་ར་དང་།
ཐག་རིང་ལུང་ཁུག་གི་གྲོང་ཚོ།ཞིང་་་་་་་
ནང་བཅས་སུ“འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་་་་་་
ཁྲིམས་ར”ཞེས་བྲིས་པའི་རླངས་འཁོར་་
རེ་རེ་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་བྱེད་པ་དེ་་་་་་་་་་
གངས་ལྗོངས་ས་གཞི་ཆེན་པོའི་དྲོ་སྐྱིད་་་
ལྡན་པའི་ཁྲིམས་སྐྱོང་མཛེས་ལྗོངས་ཤིག་
ཏུ་གྱུར་ནས་དམངས་ཆེད་ཁྲིམས་འཛིན་
གྱི་ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་ལག་ལེན་་་་་་་་
བསྟར་བཞིན་ཡོད།2023ལོ་ནས་་་་་་་་་
2025ལོ་བར་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་་་་་་་་
ཁྲིམས་རས་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་226ཙམ་བསྐྱོད་དེ་
གཞི་རིམ་གྱི་འགལ་བ་དང་རྩོད་གཞི་སྣ་་
ཚོགས་བསལ་བ་དང་།མཐའ་མཚམས་
ཀྱི་ཞི་མཐུན་བརྟན་ལྷིང་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་་་
ནས་གཞིས་རྩེའི་ས་ཆ་གང་སར་དྲང་་་་་་་
གཞག་དྲང་བདེན་གྱི་ཉི་འོད་འཕྲོས་་་་་་་་
ཡོད།

ཉེ་སར་བཅར་ནས་རྩོད་གཞི་འདུམ་་་་་་་་
འགྲིག་བྱས་པ།
ས་བབ་སྨི་4700ཡོད་པའི་གམ་པ་རྫོང་གི་མཐའ་
མཚམས་འབྲོག་རར་གངས་རླུང་འཚུབ་བཞིན་ཡོད་པ་་་་་
དང་།རྒྱུ་ནོར་བགོ་བཤའ་རྒྱག་པའི་ས་གནས་ས་ཐོག་གི་
དམིགས་བསལ་འདུམ་འགྲིག་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འབྲོག་་་་་་
པའི་སྒོ་རར་འཚོགས་པ་རེད།དེ་ནི་གམ་པ་རྫོང་ཁྲིམས་་
ཁང་གྲང་ལུང་ཁྲིམས་ཁང་གིས་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་་་་་་་
ཁྲིམས་ར་བརྒྱུད་ཐག་གཅོད་བྱས་པའི་མཐའ་མཚམས་་་་་
འབྲོག་པའི་བཟའ་ཚང་ཁ་བྲལ་གྱི་གྱོད་གཞི་ཞིག་རེད།
ཁྲིམས་གཅོད་ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་ཁྲིམས་ཁང་དུ་གྱོད་་་་་་་་
གཞི་སྒྲུབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་མ་སྤྱད་པར་གྱོད་འབྲེལ་་་་་་་
ཡིག་ཆ་ཁྱེར་ནས་རླངས་འཁོར་བཏང་སྟེ་འབྲོག་ཁྱིམ་དུ་་་
བསྐྱོད་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་དང་གནས་ལུགས་འདུམ་་་་་་་་་
འགྲིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོར་མཉམ་འདྲེས་བྱས་པས་་་་
ན་སོ་དར་ལ་མ་བབས་པའི་མིའི་གསོ་སྐྱོང་ཁེ་དབང་་་་་་་་་
འགན་ལེན་ཐུབ་པ་མ་ཟད།འབྲི་གཡག་དང་རླངས་་་་་་་
འཁོར་སོགས་འབྲོག་པའི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་བའི་རྒྱུ་ཆ་་་
ཡང་ལུགས་མཐུན་ངང་བགོ་བཤའ་རྒྱག་ཐུབ་ཡོད།
མཐར་ཕྱོགས་གཉིས་དབར་འདུམ་འགྲིག་གི་གྲོས་མཐུན་
བྱུང་བ་རེད།
དེ་ནི་གཞིས་རྩེའི་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་་་་་་་
ཁང་གི་དམངས་ཕན་ཆེད་དུ་རྩོད་གཞི་འདུམ་འགྲིག་་་་་་་
བྱས་པའི་མཚོན་ཚུལ་ཙམ་རེད།གཞིས་རྩེ་ས་ཁུལ་གྱི་ས་་
རྒྱ་ཆེ་ལ་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྡོད་གནས་ཁ་ཐོར་་་་་
ཡིན་པ་མ་ཟད།ལྷག་དོན་དུ་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་་་་་་
དང་ཐག་རིང་གྲོང་གསེབ་ཁག་གཅིག་གི་འགྲིམ་འགྲུལ་་་་
སྟབས་བདེ་མེད་པའི་དབང་གིས་མང་ཚོགས་ལ་ཞུ་་་་་་་་་་་
གཏུག་རྒྱག་པའི་ལམ་ཐག་རིང་བ་དང་།མ་གནས་མཐོ་་
བ།དུས་ཚོད་རིང་བ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་གནད་མང་པོ་་་་་་
འཕྲད་ཀྱི་ཡོད།ཁྲིམས་འཛིན་ཞབས་ཞུའི་དཀའ་གནད་
དེ་སེལ་ཆེད།གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གིས

“གནས་རྒྱུད་ཁྱོན་གསུམ”གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་་་་་་་
འཛིན་ཞབས་ཞུའི་དྲ་མིག་བཙུགས་པ་དང་།འཁོར་་་་་་་
ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རའི་སྐོར་སྐྱོད་གྱོད་གཞི་ཐག་་་་་་་་་་་
གཅོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཁྱབ་གདལ་བཏང་་་་
སྟེ་ཁྲིམས་ར་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་འགྲམ་དུ་སྤོས་ནས་ཁྲིམས་་
འཛིན་ཞབས་ཞུའི“མཐའ་མའི་འགག་གནད”བསལ་བ་
རེད།
གྲངས་གཞི་ལས་མངོན་པ་ལྟར་ན།2023ལོ་་་་་་་
ནས་བཟུང་གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གི་་་
འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རས་རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན་་་་་་་
གྱོད་གཞི་ཁག་8451བདག་སྤྲོད་དང་གྱོད་གཞི་ཁག་་་་་་་
8356ཞིབ་གཅོད་བྱས་པས་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་བྱུང་་་
ཚད་98.99%ཟིན་པ་དང་།ཞུ་གཏུག་མ་བྱས་གོང་་་་་་་
གྱོད་གཞི་ཁག་2919འདུམ་འགྲིག་བྱས་པ་དང་འདུམ་་་
འགྲིག་ལམ་ལྷོངས་བྱུང་ཚད་88.28%ཟིན་ཡོད།རིམ་
རྩིས་བརྒྱབ་ན་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ལམ་ཐག་སྤྱི་ལེ་ཁྲི་
226.69ཟིན་པ་དེ་སའི་གོ་ལའི་ཐིག་དམར་ལ་སྐོར་བ་་་་
56.57བརྒྱབ་པ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཟད།འགྲུལ་་་་་་་་་་
བཞུད་རེ་རེ་དང་གྱོད་གཞི་རེ་རེ་བརྒྱུད་ནས་གཞི་རིམ་གྱི་
འགལ་བ་དང་རྩོད་གཞི་ཧུར་ཐག་སེལ་ཡོད་པ་རེད།

ཁྲིམས་སྐྱོང་གིས་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་་་་་་་་་
བརྟན་ལྷིང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གཞོགས་་་་་་་་་་་
འདེགས་བྱས་པ།
མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཁྲིམས་འཛིན་དགོས་་་་
མཁོར་གཞི་འཛུགས་ཆེད།གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་་་་་
ཁང་གིས་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་ར་དེ་ཁྱོན་ཡོངས་་་
ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ་དང་མཐའ་མཚམས་སྲུང་བའི
“བཙན་རྫོང་མདུན་མ”ཞིག་ཏུ་བསྐྲུན་ནས་མཐའ་་་་་་་་་་
བརྟན་མཐའ་དར་དང་དམངས་ཕྱུག་གི་བྱ་སྤྱོད་ནང་་་་་་་
རང་འགུལ་ངང་ཞུགས་ཏེ།ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་སྟོབས་་་་་་་་་་་་
ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཞི་་་་་་་་་་་
མཐུན་བརྟན་ལྷིང་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་་་་་་་་

གཞོགས་འདེགས་བྱས་པ་རེད།
མཐའ་མཚམས་འགག་སྒོ་ཁག་ཏུ་མཐའ་མཚམས་
ཁྲིམས་ཁང་9ཡིས་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རར་་་་་་་་་
བརྟེན་ནས་སྐོར་སྐྱོད་གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་ས་ཚིགས་་་་་་་
བཙུགས་ཏེ།རྒྱུན་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་ས་ཆ་དེ་རང་དུ་་་་
གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཞབས་ཞུ་སྤེལ་་་་
ནས་མཐའ་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཉོ་ཚོང་དང་་་་་་་་་་་་
མཐའ་མཚམས་དོ་དམ་སོགས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་སྣ་ཚོགས་་་་་་་
གནད་སྨིན་ངང་ཐག་གཅོད་བྱས་ཡོད།ལོ་གསུམ་རིང་།
རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན་མཐའ་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་་་་་་་་
གྱོད་གཞི་ཁག་511ས་ཆ་དེ་རང་དུ་ཞིབ་གཅོད་མཇུག་་་་
སྒྲིལ་དང་གྱོད་གཞི་ཁག་217ལག་བསྟར་བྱས་ནས་ཚོང་་
དོན་གྱི་རྩོད་གཞི་ནུས་ལྡན་ངང་སེལ་བ་དང་འགག་སྒོའི་་
སྒྲིག་ལམ་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ཏེ།ཀྲུང་གོ་དང་ནེ་པ་ལའི་་་་་་་་་
མཐའ་མཚམས་ཚོང་དོན་སྐྱོན་བྲལ་ངང་འཕེལ་རྒྱས་་་་་་་་
འགྲོ་བར་གཡས་གཞོགས་གཡོན་འདེགས་བྱས་ནས་་་་་་་་་
མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་སྒོ་དབྱེ་དང་དཔལ་་་
འབྱོར་སྤེལ་རེས་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་པ་རེད།
གམ་པ་དང་།གྲོ་མོ།སྐྱིད་གྲོང་སོགས་མཐའ་་་་་་
མཚམས་རྫོང་དུ་ཁྲིམས་དཔོན་ཚོ་ལ་ལུང་མང་པོ་བརྒལ་་་
ནས་འབྲོག་ཁུལ་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་།གྱོད་གཞི་ཐག་གཅོད་་་
བྱེད་སྐབས་རྩྭ་ར་དང་ཕྱུགས་རིགས་སོགས་མཐའ་་་་་་་་་་་་
མཚམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱུ་ཆ་ལ་བསམ་་
གཞིག་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲུན་གཅོད་ནན་་་་
པོ་བྱས་པ་མ་ཟད།མང་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་ཐོན་སྐྱེད་་་་་
དང་འཚོ་བར་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་འགན་ལེན་བྱས་་་་་་་
པས་མཐའ་མཚམས་གྲོང་ཚོ་དང་གྲོང་ལྷན་དུ་ཞི་མཐུན་་་
ཉམས་བཟང་མངོན་ཡོད།སྒོ་རྩར་བསྐྱོད་ནས་གྱོད་་་་་་་་
གཞི་སྒྲུབ་པ་དང་།ས་ཡུལ་དངོས་སུ་འདུམ་འགྲིགས་་་
ཡུལ་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་སོགས་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་་་་་་་
བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ།འབྱུང་རྩ་ནས་ལག་བསྟར་གྱི་་་་་་་་་་་
མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་སེལ་བ་དང་།མང་ཚོགས་ཀྱི་ཞུ་་་་་
གཏུག་གི་དཀའ་ངལ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ།ཁྲིམས་འཛིན་་་་

གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་་་་
གྱི་ཞི་མཐུན་བརྟན་ལྷིང་གི་ཁྲིམས་སྐྱོང་རྨང་གཞི་བརྟན་་་
པོ་བསྐྲུན་པ་བཅས་བྱས་པ་རེད།

སྐད་གཉིས་སྤྱད་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་་་
གདལ་བཏང་སྟེ་དམངས་ལ་ཕན་པ་བཏགས་པ།
འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་ར་ནི་འགལ་ཟླ་སེལ་་
བའི“སྐོར་སྐྱོད་བརྟག་དཔྱད་ཁང”ཡིན་ལ།དེ་བས་་་་་་་
ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི“སྒུལ་བདེའི་་་
འཐབ་ས”ཡང་ཡིན།གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་འབྲིང་རིམ་མི་
དམངས་ཁྲིམས་ཁང་གི་དམངས་དོན་འདྲི་གཅོད་དིང་་་་་
དང་པོའི་དིང་ཀྲང་ཚེ་རིང་ཆོས་ལྡན་གྱིས་གསར་འགོད་་་
པར་གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་ཞིང་་་
འབྲོག་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྐྱོང་དགོས་མཁོར་་་་
གཞིགས་ཏེ།གྱོད་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོ་དང་ཟུང་་་
འབྲེལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་བོད་རྒྱ་སྐད་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་་་་་་
ནས་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་་་་
ཏེ་ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་འདུ་ཤེས་རིམ་གྱིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་་
གཏན་འཚོ་བ་དང་མཉམ་འདྲེས་ཐུབ་ནས་མཐའ་་་་་་་་་་་་
མཚམས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྐྱོང་འདུ་ཤེས་ཟབ་ཏུ་་་་་་་
བཏང་ཡོད་ཅེས་བརྗོད།
ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་དྲིལ་བསྒྲགས་དེ་མང་་་་
ཚོགས་དང་སྔར་བས་འབྲེལ་འདྲིས་དང་མི་སེམས་ལ་་་་་་་
སྔར་བས་ཟུག་ཆེད།ཁྲིམས་ཁང་གིས་ད་དུང་བོད་རྒྱ་་་་་་
སྐད་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་གན་རྒྱའི་མ་དཔེ་དང་།
གྲོང་གསེབ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྐྱོང་ལག་དེབ།ཁྲིམས་་་་
ལུགས་ཁྱབ་གདལ་གྱི་དྲིལ་བསྒྲགས་རི་མོ་སོགས་དགོས་་་་
མཁོ་ཆེ་བའི་དཔྱད་གཞི་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་བ་བཟོས་ཏེ་ཞིང་་་་་
འབྲོག་པར་སྤྲད་ཡོད།ལོ་གསུམ་རིང（2023ལོའི་ཟླ་་་་་
བ་དང་པོ་ནས་2025ལོའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་་་་་་་་་་་་་་
བར）གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁང་གིས་་་་་་་་་
འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རར་བརྟེན་ཏེ་རིམ་རྩིས་་་་་་་
བརྒྱབ་ན་ཁྲིམས་སྐྱོང་སྒྲོག་འགྲེལ་ཐེངས་1100ལྷག་་་་་་་་
ཙམ་བྱས་པ་དང་།རིགས་ཁག་གི་དྲིལ་བསྒྲགས་དཔྱད་་་
གཞི་ཁྲི་11ལྷག་ཙམ་སྤྲད་པས་མང་ཚོགས་མི་ཐེངས་ཁྲི་་་་
31.84ལ་ཁྱབ་པ་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་གདལ་དྲིལ་་་་་
བསྒྲགས་ཕྱོགས་ཡོངས་དང་ཁུག་གསང་སྟོང་གསུམ་མ་་་་་
ལུས་པར་ཁྱབ་ཡོད།
ཡར་ཀླུང་གཙང་པོའི་འགྲམ་ངོགས་ཀྱི་ཞིང་ནང་་་
ནས་ཇོ་མོ་གླང་མའི་འདབས་ཀྱི་ཐག་རིང་གི་གྲོང་ཚོའི་་་་་
བར་དང་།མཐའ་མཚམས་ཀྱི་འཐབ་ས་དང་པོ་ནས་རི་་
མཐོའི་འབྲོག་ར་དང་འཁྲུག་ཆ་དོད་པའི་མཐའ་་་་་་་་་་་་་་
མཚམས་འགག་སྒོའི་བར་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་་་་་
ཁང་གི་རླངས་འཁོར་གྱི་འཁོར་ཤུལ་གཞིས་རྩེའི་ས་་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་གང་སར་བཞག་ཡོད།ཁྲིམས་དཔོན་ཚོས་ས་་་་་་་་
མཐོར་གསོ་རླུང་དཀོན་པ་དང་།གནམ་གཤིས་ཞན་པ།
ལམ་ཐག་རིང་བ་སོགས་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཁྱད་་་་་་་་་་་
བསད་བྱས་ཏེ་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ས་གཞི་ཆེ་མོའི་ཕྱོགས་་་་་་
མཚམས་གང་སར་བསྐྱོད་ནས་ཐོག་མའི་བསམ་འདུན་་་་་
མི་བརྗེད་པར་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་འགན་འཁྲི་ལག་ལེན་་་་་་་
བསྟར་བ་དང་།སྒོ་རྩའི་འདུམ་འགྲིམ་རེ་རེ་དང་།སྐོར་
སྐྱོད་འདྲི་ཞིབ་རེ་རེ།སྐད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཁྱབ་་་
གདལ་རེ་རེ་བཅས་བརྒྱུད་མང་ཚོགས་ཀྱི་བློ་ལ་བབས་་་་་་
པའི་ཁྲིམས་འཛིན་ཞབས་ཞུ་བསྒྲུབས་ནས་གངས་ལྗོངས་
ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་ཁྲིམས་སྐྱོང་གི་དྲོ་སྐྱིད་ཁྱབ་པར་བྱས་་་་
ཡོད།
（བསྟན་བློ་དང་རིག་རྡོར་གྱིས་བསྒྱུར།གནམ་་་་་
ཕྱུག་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས）

ཁྲིམས་འཛིན་ཞབས་ཞུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་རྩར་སྐྱེལ་བ།
—— གཞིས་རྩེ་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རས་དམངས་ཆེད་ཁྲིམས་འཛིན་གྱི་རྒྱུགས་ལན་ཕུལ་བ།

འདི་ནི་དིང་རི་རྫོང་ཁྲིམས་ཁང་གི་འཁོར་ཐོག་སྐོར་སྐྱོད་ཁྲིམས་རས་སྐོར་སྐྱོད་འདྲི་གཅོད་བྱས་ནས་རྩོད་གཞི་ཐག་གཅོད་་་་་
བྱེད་བཞིན་པ།